

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Nærværende forslag er udarbejdet på baggrund af politiske ønsker om ændringer i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsat under et Inatsisartut-seminar i november 2017, et formandskabs-seminar i februar 2019, på gruppeformandsmøder samt til møder i Formandskabet for Inatsisartut under FM 2019. Forslaget er endvidere udarbejdet på baggrund af en systematisk gennemgang af forretningsordenen i Bureau for Inatsisartut med henblik på en ajourføring og modernisering af forretningsordenen sprogligt og indholdsmæssigt.

Forslaget udgør første del af en samlet revision af forretningsordenen, da det af tidsmæssige årsager ikke har været muligt at indarbejde alle påtænkte ændringer til EM 2019. Det er planen, at forslag til yderligere ændringer af forretningsordenen vil blive fremsat til FM 2020.

Nærværende forslag til ændring af forretningsordenen indeholder udover sproglige tilretninger følgende ændringer, som beskrives nærmere nedenfor under hovedpunkter i forslaget:

Behandling af fortrolig information og fortroligt materiale under udvalgmøder, ændring af valgmetode til FN's generalforsamling og Nordisk Råd, beskrivelse af økonomiske og administrative konsekvenser for inatsisartutmedlemmers og partiers beslutningsforslag overgår til Naalakkersuisut, bortfald af mulighed for inatsisartutudtalelser under forespørgselsdebatter, præcisering af procedure for fremsættelse af § 37 spørgsmål, tydeliggørelse af adskillelse af inatsisartutårets begyndelse og åbningen af efterårssamlingen, indførelse af indleveringsfrist for forespørgselsdebatter, ophør af meddelelse om dagsordenspunkterne for det næste møde, suppleanter i Formandskabet for Inatsisartut kan lede møderne i Inatsisartut, bortfald af bestemmelse om Inatsisartut's uddeling af anerkendelser og belønninger, ændring af taletider for beslutningsforslag, forespørgselsdebatter og spørgetime, ændring af frist for anmodning om udvidet taletid, bevilling af midlertidigt fravær begrundet i tungtvejende familiære hensyn, forpligtelse til opgørelse over orlovsperioder og midlertidigt fravær udgår af årsberetning samt indkaldelse af stedfortræder.

2. Hovedpunkter i forslaget*2.1. Behandling af fortrolig information og fortroligt materiale*

Der er tale om en ny bestemmelse. Baggrunden for bestemmelsen er et øget behov for digital sikkerhed og et behov for minimering af risici for læk af fortrolig information og fortroligt materiale. Bestemmelsen gør det muligt for et udvalg at beslutte, at et punkt eller et udvalgmøde, hvor der informeres om eller drøftes fortrolige emner, skal afholdes uden brug af internetforbindelse og elektronisk udstyr.

Udvalget kan endvidere beslutte, at det fortrolige materiale kun skal foreligge i papirudgave og afleveres igen efter endt behandling på udvalgmødet.

2.2. Ændring af valgmetode til valg af repræsentanter og suppleanter til FNs generalforsamling

Forslaget indebærer, at repræsentanter og suppleanter til FNs generalforsamling fremover vælges efter et nyt rotationsprincip, hvor op til 8 partier eller kandidatforbund vil kunne blive repræsenteret ved FNs generalforsamling i løbet af en valgperiode.

Formålet med bestemmelsen er, at valgmetoden vil give flere partiers medlemmer mulighed for at opnå viden og erfaring inden for FNs område, end tilfældet er i dag ved den nuværende valgmetode, som er forholdstalsvalg.

2.3. Ændring af valgmetode til valg af repræsentanter og suppleanter til Nordisk Råd

Forslaget indebærer, at repræsentanter og suppleanter til Nordisk Råd fremover vælges efter et nyt rotationsprincip, hvor op til 8 partier eller kandidatforbund vil kunne blive repræsenteret i Nordisk Råd i løbet af en valgperiode.

Formålet med bestemmelsen er, at valgmetoden vil give flere partiers medlemmer mulighed for at opnå viden og erfaring inden for Nordisk Råd, end tilfældet er i dag ved den nuværende valgmetode, som er forholdstalsvalg.

2.4. Naalakkersuisut skal afgive svarnotater til beslutningsforslag fremsat af Inatsisartutmedlemmer eller partier og beskrive forslagens administrative og økonomiske konsekvenser i svarnotatet.

I dag har medlemmer og partier, der fremsætter beslutningsforslag en pligt til at beskrive de administrative og økonomiske konsekvenser af deres forslag. Dette formkrav blev indført i forretningsordenen i 2010. Det fremgik af bemærkningerne til bestemmelsen, at: ”*Tilføjelsen om at beslutningsforslag skal beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser skal bidrage til, at give Inatsisartut et tilstrækkeligt grundlag for at behandle de beslutningsforslag, som fremsættes. Det afhænger af de konkrete forslag, hvor omfattende en beskrivelse af de økonomiske og administrative konsekvenser, der er behov for. Det må endvidere forventes, at beskrivelser af de økonomiske og administrative konsekvenser i beslutningsforslag fra medlemmer af Inatsisartut ikke altid kan være så sikre, som det er*

tilfældet for de lovforslag, som fremsættes af Naalakkersuisut. Det skyldes, at de enkelte medlemmer af Inatsisartut ikke har mulighed for at foretage samme vurderinger og beregninger, som Naalakkersuisut har mulighed for”.

I den forgangne periode har det imidlertid vist sig at være vanskeligt for medlemmer, partier, partisekretariater og Bureau for Inatsisartut at estimere de administrative og økonomiske konsekvenser af de fremsatte forslag, da det er begrænset, hvilke informationer og kilder som er umiddelbart tilgængelige i forhold til at foretage sådanne vurderinger.

Senest er det på et gruppeformandsmøde den 5. april 2019 således blevet tilkendegivet, at det nuværende krav om beskrivelse af de økonomiske og administrative konsekvenser i forbindelse med forslag til inatsisartutbeslutning i praksis er svært at efterleve for medlemmerne af Inatsisartut.

Yderligere kan det give anledning til frustrationer, når et medlem eller parti fra tid til anden afskæres fra at få sat et påtænkt beslutningsforslag på dagsordenen, fordi forslagens konsekvenser ikke er tilstrækkeligt belyst.

I praksis indhenter medlemmer og partier i Inatsisartut som led i udarbejdelsen af beslutningsforslag som oftest bistand fra Bureau for Inatsisartut, enten til beskrivelse af forslagens konsekvenser eller til kvalitetssikring heraf. Ofte har Bureau for Inatsisartut imidlertid ikke adgang til oplysninger, som er nødvendige for at kunne belyse et forslags konsekvenser. Hvor dette er tilfældet, henvises forslagsstiller til at søge det påtænkte forslags konsekvenser belyst gennem fremsættelse af § 37-spørgsmål, hvor dette er muligt.

En forhindring kan foreligge, hvor et § 37-spørgsmål ikke kan forventes besvaret forud for 5-ugers fristen for indgivelse af beslutningsforslaget.

Det forekommer også, at et påtænkt beslutningsforslags konsekvenser ikke vil kunne belyses gennem fremsættelse af § 37-spørgsmål, fordi besvarelsen vil kræve omfattende dataindsamling, omfattende tilvejebringelse af oplysninger fra eksterne parter, eller komplekse analyser, som ligger uden for rammerne af en § 37-besvarelse. I sådanne tilfælde henvises forslagsstiller til i første omgang at fremsætte forslag om iværksættelse af en undersøgelse eller udarbejdelse af en redegørelse. Dette kan forekomme frustrerende for en forslagsstiller, hvis ønske og politiske mål er øjeblikkelig handling, frem for udarbejdelse af rapporter.

En fuldstændig opgivelse af kravet om belysning af et beslutningsforslags konsekvenser forekommer imidlertid ikke at være en hensigtsmæssig eller forsvarlig løsning.

Inatsisartut har et naturligt krav på at kunne træffe beslutninger på et oplyst grundlag, så beslutningen ikke træffes i blinde, uden viden om hvad beslutningen må forventes at koste samfundet, og hvilke konsekvenser den må forventes at have for landets borgere og virksomheder.

På baggrund af ovenstående, foreslås det derfor, at opgaven og forpligtelsen til at beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser overføres til Naalakkersuisut. Forslaget pålægger Naalakkersuisut at afgive svarnotater til beslutningsforslag fremsat af Inatsisartutmedlemmer eller partier og i svarnotaterne beskrive forslagets administrative og økonomiske konsekvenser.

2.5. Bortfald af mulighed for Inatsisartutudtalelse under forespørgselsdebatter

I dag kan medlemmer af Inatsisartut og partierne fremsætte forslag til inatsisartutudtalelse under forespørgselsdebatter. Der er tale om rent politiske tilkendegivelser, der ikke er retligt bindende for Naalakkersuisut. Muligheden for at fremsætte inatsisartutudtalelser i forbindelse med forespørgselsdebatter blev indført i 2008. Inatsisartutudtalelser vedtaget i forbindelse med forespørgselsdebatter har kun været brugt i begrænset omfang og har ikke spillet nogen større rolle siden indførelsen. Bestemmelsen har i sin nuværende form vist sig at være vanskelig at administrere i praksis for mødelederen, som blandt andet skal sikre, at udtalelsen ikke har karakter af et beslutningsforslag. Det foreslås på baggrund af ovenstående, at muligheden for at fremsætte forslag til inatsisartutudtalelser bortfalder.

2.6. Præcisering af procedure for fremsættelse af § 37 spørgsmål

I forbindelse med gennemgang af Forretningsordenen for Inatsisartut er der fundet behov for at præcisere § 37 om spørgsmål til Naalakkersuisut.

Det fremgår af § 12 i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut, at Inatsisartutmedlemmer har mulighed for at indhente oplysninger om et offentligt anliggende ved spørgsmål til Naalakkersuisut.

I lovbemærkningerne til § 12 om spørgsmål til Naalakkersuisut er blandt andet anført følgende:

”Udtrykket ”offentligt anliggende” skal forstås meget bredt og omfatter alle forhold, som kan være genstand for offentlig regulering eller beslutningstagning, eller som på anden måde berører fælles samfundsinteresser.

Udtrykket ”oplysning” omfatter såvel faktuelle som retlige oplysninger samt oplysninger om politiske vurderinger og hensigter.

Det påhviler Naalakkersuisut som en embedspligt at afgive et retvisende og fyldestgørende

svar, og Naalakkersuisut må om fornødent udfolde rimelige anstrengelser for at få et spørgsmål belyst nærmere. Skulle Naalakkersuisut se sig ude af stand til at besvare et spørgsmål, skal dette meddeles Inatsisartut. Der kan henvises til reglerne i den gældende landstingslov om landsstyremedlemmernes ansvarlighed, hvoraf det fremgår, at et medlem af Naalakkersuisut ikke må give Inatsisartut urigtige eller vildledende oplysninger, der er af væsentlig betydning for sagen. Et medlem af Naalakkersuisut må endvidere ikke under behandlingen af en sag i Inatsisartut fortie oplysninger, der er af væsentlig betydning for dets bedømmelse af sagen.

Naalakkersuisut må ikke uden videre fortie oplysninger, fordi de er undergivet fortrolighed, men kan i stedet meddele, at der foreligger oplysninger, der på grund af nærmere angivne forhold ikke kan viderebringes. Oplysninger, der er omfattet af reglerne om offentlighed i forvaltningen kan altid videregives til Inatsisartut i offentlighed. Herudover er videregivelse af fortrolige oplysninger fra Naalakkersuisut til Inatsisartut altid berettiget, hvor dette ikke hindres af en specifik lovbestemmelse.”

For en umiddelbar betragtning synes § 12 i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut således at bygge på en forudsætning om, at retvisende og fyldestgørende besvarelse af ethvert § 37-spørgsmål om et offentligt anliggende er en embedspligt for Naalakkersuisut, alene med den begrænsning at Naalakkersuisuts forpligtelse til at søge et spørgsmål belyst ikke rækker ud over udfoldelsen af ”rimelige anstrengelser”, og at forpligtelsen til at meddele oplysninger ikke omfatter oplysninger, som er fortrolige.

Den gældende bestemmelse i forretningsordenens § 37, stk. 2, fastsætter imidlertid, at hvis Naalakkersuisut erklærer, at det ”ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet” er sagen ”dermed slut”. Formuleringen svarer til den, som er anvendt i § 20, stk. 4, i Folketingets forretningsorden, hvor den anses at indebære, at en minister ikke har pligt til at besvare et medlems-spørgsmål. En tilsvarende formulering (”*Skulle Naalakkersuisut se sig ude af stand til at besvare et spørgsmål*”) indgår i bemærkningerne til § 12 i Inatsisartutloven.

Anvendelsen af samme eller tilsvarende formuleringer i § 37, stk. 2, i Forretningsordenen for Inatsisartut og i bemærkningerne til §12 i Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersuisut kan på denne baggrund skabe tvivl om, hvorvidt og i hvilket omfang Naalakkersuisut er forpligtet til at besvare spørgsmål fra medlemmer af Inatsisartut.

En sådan tvivl er ikke hensigtsmæssigt, og en revision af forretningsordenens § 37 er derfor anset fornøden. Behovet for en revision aktualiseres yderligere af, at der i de seneste år i en række tilfælde fra Naalakkersuisuts side har været rejst tvivl om rækkevidden af svarforpligtelsen og af de krav, som gælder for § 37-spørgsmål.

Den foreslåede nyaffattelse af § 37 indebærer, at Naalakkersuisut er forpligtet til at besvare spørgsmål om et offentligt anliggende. Forpligtelsen gælder dog ikke i følgende tilfælde:

- Hvis Naalakkersuisut ikke er i stand til at tilvejebringe oplysninger til brug for besvarelsen.
- Hvis tilvejebringelse af oplysninger til brug for besvarelsen ville kræve et betydeligt forbrug af tid og ressourcer.
- Hvis de ønskede oplysninger er omfattet af tavshedspligt.

§ 37-spørgsmål er et led i Inatsisartut's kontrol med Naalakkersuisut, og besvarelsene udgør et væsentligt redskab i det enkelte medlems deltagelse i Inatsisartut's udøvelse af den lovgivende (og bevillingsgivende) magt. Offentliggørelsen af besvarelsene sikrer samtidig offentligheden indsigt i Naalakkersuisuts virke og i samfundets forhold. Det har derfor været et hovedhensyn bag den foreslåede afgrænsning af Naalakkersuisuts svarforpligtelse, at pligten til at besvare § 37-spørgsmål ikke bør begrænses mere end nødvendigt.

Med den foreslåede nyaffattelse formaliseres samtidig hidtidig praksis, hvorefter flere spørgsmål kan stilles med én og samme begrundelse, som et sæt af nummererede eller litererede spørgsmål. Der har fra Naalakkersuisuts side været rejst tvivl om, hvorvidt denne praksis er i fuld overensstemmelse med ordlyden i den gældende § 37, stk. 1.

Ændringen af forretningsordenens § 37 foreslås først sat i kraft d. 1. juli 2020. Vedtages ændringen, vil dette give Formandskabet tid til at fremsætte forslag til ændring af § 12 i Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersuisut, således at der fra ændringens ikrafttræden sikres fuld overensstemmelse mellem henholdsvis forretningsordenens og Inatsisartutlovens bestemmelser om spørgsmål til Naalakkersuisut.

2.7. Tydeliggørelse af adskillelse af inatsisartutårets begyndelse og åbningen af efterårssamlingen

Det fremgår i forretningsordenen, at inatsisartutåret begynder den anden fredag i september og varer til samme fredag det følgende år. Der er konstateret et behov for at tydeliggøre den nuværende praksis, som er, at efterårssamlingens start er uafhængig af inatsisartutårets begyndelse.

EM 2019 startede således den 3. fredag i september, og EM 2018 startede den 4. fredag i september. Det foreslås, at ordlyden i forretningsordenen tilpasses i overensstemmelse med den nuværende praksis. Den foreslåede formulering gengiver således ordlyden i § 10, stk. 2, i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut.

2.8. Indførelse af indleveringsfrist for forespørgselsdebatter

I dag kan forespørgselsdebatter anmeldes løbende. Det var muligt indtil 1999 og blev

genindført pr. 1. januar 2015 for at sikre debatterne en større aktualitet.

Det kan imidlertid konstateres, at antallet af forespørgselsdebatter er steget en del under de seneste samlinger¹, og den planlagte længde på en samling har indimellem været udfordret af de mange forslag til forespørgselsdebatter, som er blevet indleveret mod slutningen af en samling.

På baggrund af erfaringerne med løbende indlevering af forespørgselsdebatter foreslås det derfor at genindføre den samme indleveringsfrist for forespørgselsdebatter, som gælder for øvrige forslag forud for en samling, det vil sige 5 uger før en samlings begyndelse.

2.9. Ophør af meddelelser om dagsordenspunkterne for det næste møde

I dag meddeler mødelederen inden hvert mødes afslutning dagsordenspunkterne for det næste møde i salen. Det foreslås, at denne procedure ophører, da proceduren er et levn fra tiden før Inatsisartut's hjemmeside blev oprettet. Både medlemmer, embedsfolk og andre relevante parter har vænnet sig til at benytte hjemmesiden, hvor dagsordenspunkterne er offentligt tilgængelige.

2.10. Suppleanter i Formandskabet for Inatsisartut kan lede møderne i Inatsisartut

Det fremgår af forretningsordenen, at formanden for Inatsisartut eller henholdsvis første, anden, tredje og fjerde næstformand leder møderne i Inatsisartut. Den nuværende praksis er, at også suppleanter i Formandskabet leder møderne. Det foreslås derfor, at denne praksis skrives ind i forretningsordenen, så der skabes en formel hjemmel til, at suppleanterne i Formandskabet kan lede møderne.

2.11. Bortfald af bestemmelse om Inatsisartut's uddeling af anerkendelser og belønninger

I forretningsordenen står, at forhandling om uddeling af anerkendelser og belønninger, som tildeles af Inatsisartut, foregår for lukkede døre. Inatsisartut uddeler ikke længere anerkendelser og belønninger. Det foreslås derfor, at bestemmelsen udgår. Nersornaat tildeles af Formandskabet.

2.12. Ændring af taletider i forbindelse med forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer af Inatsisartut

I dag er taletiden under behandling af forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer

---

¹ FM 19: 29 forespørgselsdebatter (6 blev udsat til EM 19, 2 blev trukket)

EM 18: 20 forespørgselsdebatter (5 blev udsat, 5 blev trukket)

EM 17: 13 forespørgselsdebatter

FM 17: 11 forespørgselsdebatter

EM 16: 11 forespørgselsdebatter

FM 16: 13 forespørgselsdebatter

af Inatsisartut 2 minutter for ”opfølgende bemærkninger og svar”. Taletiden foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut.

Taletiden i dag for ”alle spørgsmål og svar” er 2 min. Taletiden foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut.

Baggrunden for at foreslå den forkortede taletid er, at Inatsisartut under FM 2019 afprøvede formen med korte spørgsmål og svar på 1 minut i forbindelse med spørgetimen, og dette fungerede godt.

2.13. Ændring af taletider i forbindelse med forespørgselsdebatter

På et gruppeformandsmøde den 5. april 2019 blev det tilkendegivet, at taletiden til behandling af forespørgselsdebatter med fordel kunne forkortes. På baggrund heraf foreslås flere ændringer af taletider i forbindelse med forespørgselsdebatter. Ændringerne har til formål at gøre debatterne kortere og mere dynamiske.

I dag er taletiden for forelæggelse og svarnotat fra Naalakkersuisut 10 minutter for hver. I forslaget er dette ændret til 5 minutter for forelæggelse, og 5 minutter til svarnotatet fra Naalakkersuisut. Nedsættelsen af taletiden til 5 minutter er inspireret af, at taletiden ved forslag til Inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer af Inatsisartut ved 1. behandlingen også er henholdsvis 5 min. til forelæggelse og 5 min. til svarnotat fra Naalakkersuisut.

Taletiden under ”alle opfølgende bemærkninger og svar” samt ”alle spørgsmål og svar” foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut på samme måde som ved forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer af Inatsisartut på baggrund af de positive erfaringer med forsøgsordningen i forbindelse med spørgetimen under FM 2019.

Det foreslås derudover, at ”afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut” udgår, da bemærkningerne kan anses for unødvendige under et punkt, hvor der ikke træffes beslutning.

2.14. Ændring af taletider i forbindelse med spørgetimerne

I dag er taletiden under spørgetimerne 2 minutter for fremsættelse af spørgsmål og 2 minutter for Naalakkersuisuts besvarelse af spørgsmål. Taletiden foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut. Opfølgende spørgsmål og svar på opfølgende spørgsmål, hvor der i dag er 1 minuts taletid foreslås fjernet, da de kan anses som overflødige. Der vil i stedet kunne stilles et nyt spørgsmål.

2.15. Ændring af frist for henvendelse om udvidet taletid.

Det foreslås, at den nuværende formulering i sidste afsnit af bilag 1 vedrørende henvendelse om udvidet taletid strammes op, og at der indføres en fast tidsfrist for henvendelser om udvidet taletid. Det foreslås konkret, at henvendelsen til Formandskabet skal foreligge senest kl. 12 dagen før det pågældende møde, hvor der ønskes udvidet taletid. Formandskabet kan

under særlige omstændigheder dispensere for denne tidsfrist.

2.16. Regler for Inatsisartutmedlemmers midlertidige fravær.

Et medlem af Inatsisartut kan bevilges midlertidigt fravær i forbindelse med:

- Egen sygdom, af en forventet varighed af højst 14 kalenderdage
- Fysisk forhindring, f.eks. på grund af aflyste eller udsatte flyafgange.

Den gældende § 8 i bilag 2 til forretningsordenen fastsætter, at midlertidigt fravær herudover kun kan bevilges i situationer, som efter Formandskabets skøn *i væsentlighed må sidestilles med det pågældende medlems sygdom eller fysiske forhindring.*

Formandskabet har fundet, at der kan forekomme situationer, hvor det ville fremstå urimeligt at afslå en anmodning om midlertidigt fravær, men hvor den gældende formulering af § 8 skaber tvivl om, hvorvidt Formandskabet kan meddele tilladelse.

Til eksempel kan nævnes en anmodning om midlertidigt fravær begrundet i et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne deltage i en søn eller datters konfirmation, eller et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne passe sine børn under ægtefællens hospitalsindlæggelse.

I praksis har Formandskabet i et vist omfang bevilget midlertidigt fravær i sådanne eller tilsvarende situationer. Formandskabet har imidlertid fundet det ønskeligt, at hjemmelsgrundlaget for sådanne tilladelser præciseres.

Forslaget indebærer en præcisering af § 8 i bilag 2 til forretningsordenen. Det foreslås, at § 8 affattes på en sådan måde, at Formandskabet (ud over de situationer, som er omfattet af § 7: (det vil sige sygdom i op til 14 dage eller fysisk forhindring) kan meddele tilladelse til midlertidigt fravær i tilfælde, hvor anmodningen herom er begrundet i *tungtvejende familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som efter Formandskabets skøn vil gøre et afslag urimeligt.*

2.17. Forpligtelse til opgørelse over orlovsperioder og midlertidigt fravær udgår af årsberetning

I dag er der en forpligtelse i forretningsordenens § 11 i Bilag 2 til at optage en statistisk opgørelse over Inatsisartutmedlemmers orlovsperioder og midlertidigt fravær i Inatsisartut's årsberetning. Formen skal respektere det enkelte Inatsisartutmedlems ret til privatliv. I forslaget foreslås det, at forpligtelsen til at optage en sådan opgørelse i årsberetningen udgår.

Baggrunden for den nuværende bestemmelse er, at hvervet som medlem af Inatsisartut er et pligtmæssigt ombud jf. § 4, stk. 1, i lov om Inatsisartut og Naalakkersuisut. Bestemmelsen i

forretningsordenen blev sat ind ved ændringerne af forretningsordenen i 2015, for at offentligheden kunne se omfanget af Inatsisartutmedlemmers fravær begrundet i midlertidigt fravær og orlov. Udgangspunktet er, at medlemmerne har pligt til at stå til rådighed for Inatsisartut's aktiviteter og deltage i dem i passende omfang. Medlemmerne skal derfor søge Formandskabet om orlov m.v., når de ikke kan være tilstede. I den statistiske opgørelse i årsberetningen oplyses medlemmets navn og datoerne for fraværperioder grundet orlov eller midlertidigt fravær.

Det vurderes, at den statistiske opgørelse har en begrænset oplysningsmæssig værdi, da det fraværende Inatsisartutmedlems ret til privatliv under alle omstændigheder skal respekteres. Samtidigt bruges en del administrative ressourcer på at tilvejebringe opgørelsen. Hvis forpligtelsen til at udarbejde opgørelsen fjernes, vil Formandskabet fremover skulle træffe beslutninger om udlevering af oplysninger om Inatsisartutmedlemmers fravær ved henvendelse herom. Formandskabets beslutninger skal respektere det enkelte Inatsisartutmedlems ret til privatliv.

2.18. Nuværende praksis for indkaldelse af stedfortræder stadfæstes i forretningsordenen

Det fremgår af forretningsordenen i dag (bilag 2, § 14), at partier og kandidatforbund kan søge Formandskabet om indkaldelse af en stedfortræder for et Inatsisartutmedlem, hvis medlemmet er bevilget orlov eller er midlertidigt forhindret i at deltage i Inatsisartut's eller i Inatsisartutudvalgenes møder.

Der er en fast praksis i dag, som fremgår af Håndbog for Inatsisartutmedlemmer. Her står: ”Formandskabet beslutter om en suppleant skal indkaldes. Det er herunder fast praksis, at der ikke indkaldes suppleanter for perioder af en varighed på under 14 dage, medmindre det skønnes, at undladelsen af indkaldelse vil kunne påvirke udfaldet af Inatsisartut's beslutninger pga. den ændrede repræsentation af mandaterne i Salen.”

Med forslaget stadfæstes den nuværende faste praksis i forretningsordenen.

2.19. Parallelopstilling af gældende ret og ændringsforslaget

Forslaget sammenholdt med gældende ret	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Ændringsforslaget</i>
	§ 1
	I Forretningsorden for Inatsisartut af 12. november 2010, med ændringer af 22.

	september 2011 og 29. maj 2012, 28. maj 2015 og 1. juni 2016, foretages følgende ændringer:
	<p>1. Efter § 12 indsættes § 12 a: ” § 12 a. Ved et udvalgs behandling af fortrolig information eller fortroligt materiale kan udvalget beslutte, at udvalgs mødet eller et konkret punkt på dagsordenen skal afholdes uden brug af internet og elektronisk udstyr som eksempelvis mobiltelefoner, computere og tablets.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Udvalget kan beslutte, at fortroligt mødemateriale udelukkende skal foreligge i papirudgave og afleveres igen efter endt behandling på udvalgs mødet.”</p>
<i>Stk. 3.</i> Ved valg af to eller flere medlemmer til et udvalg, råd og nævn m.v. anvendes forholdstalsvalg.	<p>2. § 26, <i>stk. 3</i>, affattes således: ” <i>Stk. 3.</i> Ved valg af to eller flere medlemmer til et udvalg, råd og nævn m.v. anvendes forholdstalsvalg jf. dog § 26 a og 26 b.”</p>
	<p>3. Efter § 26 indsættes: ” § 26 a. Valg af 2 repræsentanter og 2 suppleanter til FNs generalforsamling foregår efter et rotationsprincip således: Det største og det næststørste parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 1. år efter et valg. Det 3. og det 4. største parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 2. år efter et valg. Det 5. og 6. største parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 3. år efter et valg. Det 7. og 8. største parti eller kandidatforbund vælger hver en</p>

	<p>repræsentant og en suppleant for det 4. år efter et valg.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Repræsentant og suppleant skal tilhøre samme parti eller kandidatforbund. Hvis et parti eller kandidatforbund kun har 1 mandat, vælges ingen suppleant for partiets eller kandidatforbundets repræsentant.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Såfremt flere partier eller kandidatforbund har lige mange mandater, afgøres rækkefølgen ved lodtrækning.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Hvis antallet af partier og kandidatforbund i Inatsisartut tilsammen er mindre end 8, starter rotationen forfra, når samtlige partier og kandidatforbund har haft mulighed for at blive repræsenteret.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Rækkefølgen for repræsentationen fastlægges på den konstituerende samling efter et valg og er gældende for hele valgperioden.</p> <p>§ 26 b. Valg af 2 repræsentanter og 2 suppleanter til Nordisk Råd foregår efter et rotationsprincip således: Det største og det næststørste parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 1. år efter et valg. Det 3. og det 4. største parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 2. år efter et valg. Det 5. og 6. største parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 3. år efter et valg. Det 7. og 8. største parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 4. år efter et valg.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Repræsentant og suppleant skal tilhøre samme parti eller kandidatforbund. Hvis et parti eller kandidatforbund kun har 1 mandat, vælges ingen suppleant for partiets</p>
--	---

	<p>eller kandidatforbundets repræsentant.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Såfremt flere partier eller kandidatforbund har lige mange mandater, afgøres rækkefølgen ved lodtrækning.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Hvis antallet af partier og kandidatforbund i Inatsisartut tilsammen er mindre end 8, starter rotationen forfra, når samtlige partier og kandidatforbund har haft mulighed for at blive repræsenteret.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Rækkefølgen for repræsentationen fastlægges på den konstituerende samling efter et valg og er gældende for hele valgperioden.”</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Forslagsstilleren kan med Formandskabets tilladelse kort redegøre for forslaget og dets konsekvenser inden første behandlingen.</p>	<p>4. § 29, <i>stk. 2</i>, affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> Forslagsstilleren har mulighed for med Formandskabets tilladelse kort at redegøre for forslaget og dets konsekvenser under forelæggelsen til 1. behandlingen jf. taletiderne i Bilag 1 til forretningsordenen.”</p>
<p>§ 33. Forslag fra et medlem, et parti eller Naalakkersuisut om lovgivning eller ændring eller ophævelse af bestående lovgivning fremsættes som forslag til inatsisartutbeslutning. Forslag skal være begrundet og beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget, være affattet i beslutningsform og forsynet med en titel.</p>	<p>5. § 33, <i>stk. 1</i>, affattes således: ” Forslag fra et medlem, et parti eller Naalakkersuisut om lovgivning eller ændring eller ophævelse af bestående lovgivning fremsættes som forslag til inatsisartutbeslutning. Forslaget skal være begrundet, være affattet i beslutningsform og være forsynet med en titel.”</p>
	<p>6. I § 33 indsættes efter <i>stk. 1</i>, som nyt stykke: ” <i>Stk. 2.</i> Det påhviler Naalakkersuisut at beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af de forslag til inatsisartutbeslutning, som Naalakkersuisut fremsætter. Det påhviler endvidere Naalakkersuisut at fremlægge svarnotater i</p>

	<p>forbindelse med forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af Inatsisartutmedlemmer eller partier. Svarnotatet skal beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget.”</p> <p>Stk. 2-8 bliver herefter stk. 3-9.</p>
<p><i>Stk. 6.</i> Foruden de i stk. 1 og 3 nævnte forslag behandles følgende forslag fra Naalakkersuisut som forslag til inatsisartutbeslutning:</p>	<p>7. § 33, stk. 6, 1. pkt., som bliver <i>stk. 7, 1 pkt.</i>, affattes således: ”Foruden de i stk. 1 og 4 nævnte forslag behandles følgende forslag fra Naalakkersuisut som forslag til inatsisartutbeslutning:”</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Under forhandling om en forespørgsel kan medlemmerne af Inatsisartut og partier fremsætte forslag til inatsisartutudtalelse. Et sådant forslag skal meddeles mødelederen ledsaget af en kort skriftlig begrundelse, og forslaget skal have en tilknytning til den forhandling, som foregår. Til forslag til inatsisartutudtalelse kan der ikke stilles ændringsforslag. Der kan alene vedtages én inatsisartutudtalelse under behandlingen af en forespørgsel. Vedtages et forslag til inatsisartutudtalelse, bortfalder eventuelle forslag til inatsisartutudtalelse, som er meddelt mødelederen, men endnu ikke bragt til afstemning. Anden form for beslutning kan ikke træffes under forhandling om en forespørgsel, jævnfør dog §§ 50-52.</p>	<p>8. § 36, stk. 4, ophæves.</p>
<p>§ 37. Ønsker et medlem at indhente oplysninger om et offentligt anliggende, kan dette ske ved et spørgsmål til Naalakkersuisut. Spørgsmålet stilles</p>	<p>9. § 37, affattes således: ” § 37. Ønsker et medlem at indhente oplysninger om et offentligt anliggende, kan dette ske ved et spørgsmål til Naalakkersuisut. Spørgsmålet stilles</p>

skriftligt og indgives til formanden for Inatsisartut, der anmelder spørgsmålet overfor Inatsisartut, når det er omdelt. Spørgsmålet skal være kort og bestemt affattet og ledsaget af en begrundelse.

Stk. 2. Erklærer Naalakkersuisut, at det ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet, er sagen dermed slut.

Stk. 3. Formanden for Inatsisartut sørger for, at svaret fra Naalakkersuisut videresendes til spørgeren og at spørgsmål og svar offentliggøres for medlemmerne af Inatsisartut.

Stk. 4. Spørgsmål kan tilbagekaldes indtil svar foreligger. Spørgsmål kan ikke optages af andre.

Stk. 5. Formandskabet for Inatsisartut kan i forbindelse med tilrettelæggelsen af møderne i Inatsisartut fastsætte tidspunktet for en ugentlig spørgetime, hvor medlemmerne af Inatsisartut mundtligt og uden anmeldelse kan stille spørgsmål til Naalakkersuisut til umiddelbar besvarelse. Beslutning kan ikke træffes i en ugentlig spørgetime. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

skriftligt og indgives til formanden for Inatsisartut, der videresender spørgsmålet til Naalakkersuisut med kopi til øvrige medlemmer af Inatsisartut. Spørgsmålet skal være kort og klart affattet og ledsaget af en begrundelse. Hvis flere spørgsmål stilles med én og samme begrundelse, skal spørgsmålene være nummererede eller litrerede.

Stk. 2. Naalakkersuisut er ikke forpligtet til at besvare et spørgsmål, hvis:

- 1) Naalakkersuisut ikke er i stand til at tilvejebringe oplysninger til brug for besvarelsen,
- 2) tilvejebringelse af oplysninger til brug for besvarelsen ville kræve et betydeligt forbrug af tid og ressourcer, eller
- 3) de ønskede oplysninger er omfattet af tavshedspligt.

Stk. 3. Naalakkersuisut er ikke bundet af anvisninger fra spørgeren vedrørende besvarelsens form.

Stk. 4. Naalakkersuisuts besvarelse indgives til Formanden for Inatsisartut, der videresender besvarelsen til spørgeren, med kopi til øvrige medlemmer af Inatsisartut.

Stk. 5. Spørgsmål kan tilbagekaldes, indtil besvarelse foreligger. Spørgsmål kan ikke optages af andre.

Stk. 6. Spørgsmål offentliggøres på Inatsisartut's hjemmeside. Besvarelser offentliggøres på Inatsisartut's hjemmeside, med mindre besvarelsen er fortroligstemplet.

Stk. 7. Formandskabet for Inatsisartut kan i forbindelse med tilrettelæggelsen af møderne i Inatsisartut fastsætte tidspunktet for en ugentlig spørgetime, hvor medlemmerne af Inatsisartut mundtligt og uden anmeldelse kan stille spørgsmål til Naalakkersuisut til umiddelbar besvarelse. Erklærer Naalakkersuisut, at det ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet, er sagen dermed slut. Beslutning kan ikke træffes i en ugentlig spørgetime.”

<p><i>Stk. 4.</i> Inatsisartut fastsætter under den ordinære efterårssamling mødetidspunktet for de ordinære samlinger i inatsisartutåret.</p>	<p>10. § 38, stk. 4, affattes således: ” <i>Stk. 4.</i> Inatsisartut fastsætter under en ordinær samling mødetidspunktet for næste ordinære samling.”</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Fristen i stk. 1 gælder ikke for anmeldelse af forespørgsler i henhold til § 36. En forespørgsel i henhold til § 36 kan tidligst sættes på dagsordenen 12 arbejdsdage efter anmeldelsen, jf. dog § 41.</p>	<p>11. § 40, stk. 2, ophæves.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Mødelederen meddeler desuden inden hvert mødes afslutning dagsordenspunkterne for det næste møde.</p>	<p>12. § 43, stk. 2, ophæves. Stk. 3-4 bliver herefter stk. 2-3.</p>
<p>§ 47. Formanden for Inatsisartut eller første, anden, tredje og fjerde næstformand leder efter indbyrdes aftale møderne i Inatsisartut.</p>	<p>13. § 47, stk. 1, affattes således: ” Formanden for Inatsisartut eller første, anden, tredje og fjerde næstformand eller deres suppleanter leder efter indbyrdes aftale møderne i Inatsisartut.”</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Forhandling om uddeling af anerkendelser og belønninger, som tildes af Inatsisartut, behandles dog altid for lukkede døre. Valg af repræsentanter til råd og nævn m.v. jf § 24, foretages ligeledes altid for lukkede døre.</p>	<p>14. § 53, stk. 2, affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> Valg af repræsentanter til råd og nævn m.v. jf. § 24 foretages altid for lukkede døre.”</p>
<p>§ 55. Forhandlingerne i Inatsisartut offentliggøres på grønlandsk og dansk under tilsyn af Formandskabet for Inatsisartut. Offentliggørelsen sker på hjemmesiden hos Inatsisartut.</p>	<p>15. § 55 affattes således: ” § 55. Formandskabet for Inatsisartut offentliggør forhandlingerne i Inatsisartut på grønlandsk og dansk på Inatsisartut’s hjemmeside.”</p>
<p>Forslag til inatsisartutbeslutning, fremsat af medlemmer af Inatsisartut: 1. behandling Forelæggelse 5 min. Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min. Ordførerindlæg 15 min. (3 spørgsmål pr. parti)</p>	<p>16. I Bilag 1, Taletider, affattes afsnittet ”Forslag til inatsisartutbeslutning, fremsat af medlemmer af Inatsisartut:” således: ” 1. behandling Forelæggelse 5 min. Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min. Ordførerindlæg 15 min. (3 spørgsmål pr.</p>

<p>Opfølgende bemærkninger og svar 2 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 2 minutter)</p> <p>2. behandling - Hvis ændringsforslag ikke er fremsat</p> <p>Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min. Ordførerindlæg 2 min. (3 spørgsmål pr. parti) Opfølgende bemærkninger og svar 2 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 2 minutter)</p> <p>2. behandling – Hvis ændringsforslag er fremsat</p> <p>Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min. Ordførerindlæg 10 min. (3 spørgsmål pr. parti) Opfølgende bemærkninger og svar 2 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 2 minutter)</p>	<p>parti) Opfølgende bemærkninger og svar 1 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 1 minut)</p> <p>2. behandling - Hvis ændringsforslag ikke er fremsat</p> <p>Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min. Ordførerindlæg 2 min. (3 spørgsmål pr. parti) Opfølgende bemærkninger og svar 1 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 1 minut)</p> <p>2. behandling – Hvis ændringsforslag er fremsat</p> <p>Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min. Ordførerindlæg 10 min. (3 spørgsmål pr. parti) Opfølgende bemærkninger og svar 1 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra forslagsstiller 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 1 minut)”</p>
<p>Forespørgselsdebatter: ”Forelæggelse 10 min. Svarnotat fra Naalakkersuisut 10 min. Ordførerindlæg 10 min. (3 spørgsmål pr.</p>	<p>17. I Bilag 1, Taletider, affattes afsnittet ”Forespørgselsdebatter:” således: ”Forelæggelse 5 min. Svarnotat fra Naalakkersuisut 5 min.</p>

<p>parti) Opfølgende bemærkninger og svar 2 min. Afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut 5 min (2 spørgsmål pr. parti) Afsluttende bemærkninger fra fore- spørgeren 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 2 minutter)</p>	<p>Ordførerindlæg 10 min. (2 spørgsmål pr. parti) Opfølgende bemærkninger og svar 1 min. Afsluttende bemærkninger fra fore- spørgeren 5 min. (2 spørgsmål pr. parti) (Alle spørgsmål og svar 1 minut)”</p>
<p>Spørgetimerne: Fremsættelse af spørgsmål 2 min. Naalakkersuisuts besvarelse 2 min. Opfølgende spørgsmål 1 min. Svar på opfølgende spørgsmål 1 min. (Når 1 time er gået, afsluttes spørgetimen med besvarelse af det senest stillede spørgsmål)</p>	<p>18. I <i>Bilag 1, Taletider</i>, affattes afsnittet ”Spørgetimerne:” således: ”Fremsættelse af spørgsmål 1 min. Naalakkersuisuts besvarelse 1 min. (Når 1 time er gået, afsluttes spørgetimen med besvarelse af det senest stillede spørgsmål)”</p>
<p>Henvendelse om udvidet taletid bør ske senest 2 dage før det pågældende møde.</p>	<p>19. I <i>Bilag 1, Taletider</i>, affattes sidste pkt. i bilaget således: ” Henvendelse om udvidet taletid skal ske senest kl. 12 dagen før det pågældende møde. Formandskabet kan under særlige omstændigheder dispensere for denne tidsfrist.”</p>
<p>§ 8 Inatsisartut’s Formandskab kan undtagelsesvis bevilge midlertidigt fravær uden for de i § 7 nævnte situationer, såfremt Formandskabet skønner, at situationen i væsentlighed må sidestilles med Inatsisartutmedlemmets sygdom eller fysiske forhindring. Bevilling efter denne bestemmelse kan kun meddeles fremadrettet.</p>	<p>20. § 8 i <i>Bilag 2</i> affattes således: ” § 8. Formandskabet for Inatsisartut kan uden for de i § 7 nævnte situationer undtagelsesvis bevilge midlertidigt fravær i op til 14 kalenderdage, såfremt en anmodning herom er begrundet i tungtvejende familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som efter Formandskabets skøn ville gøre et afslag urimeligt.”</p>
<p>§ 11. En statistisk opgørelse over Inatsisartutmedlemmets orlovsperioder og</p>	<p>21. § 11 i <i>Bilag 2</i> ophæves.</p>

<p>midlertidige fravær optages i Inatsisartut's årsberetning i en form, som respekterer det enkelte Inatsisartutmedlems ret til privatliv.</p>	
	<p>22. I <i>Bilag 2, § 14</i>, indsættes efter stk. 1, som nye stykker: ” <i>Stk. 2.</i> Formandskabet for Inatsisartut indkalder udelukkende stedfortræder efter stk. 1 ved Inatsisartutmedlemmets fravær i minimum 14 dage, jf. dog stk. 3. <i>Stk. 3.</i> Formandskabet for Inatsisartut kan fravige minimumsperioden på 14 dage nævnt i stk. 2 i de tilfælde, hvor undladelse af indkaldelse vil kunne påvirke udfaldet af Inatsisartut's beslutninger på grund af den ændrede repræsentation af mandaterne i salen.” Stk. 2 bliver herefter stk. 4.</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Ændringerne træder i kraft 1. januar 2020, jf. dog stk. 2. <i>Stk. 2.</i> § 37 træder i kraft den 1. juli 2020. <i>Stk. 3.</i> Valg af repræsentanter og suppleanter i henhold til § 26 a og § 26 b foretages første gang på forårssamlingen 2020.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget indebærer, at Naalakkersuisut og Naalakkersuisuts administration pålægges yderligere opgaver og ressourceforbrug i form af øget administrativt tidsforbrug til udarbejdelse af økonomiske og administrative konsekvenser af Inatsisartutmedlemmers og partiets beslutningsforslag.

Tilsvarende vil der ske en reduktion af ressourceforbruget til beregning af de økonomiske og administrative konsekvenser i partisekretariatene og i Bureau for Inatsisartut's administration.

Medlemmer og partier i Inatsisartut indhenter som led i udarbejdelsen af beslutningsforslag i dag i langt de fleste tilfælde bistand fra Bureau for Inatsisartut, enten til beskrivelse af forslagens konsekvenser eller til kvalitetssikring heraf.

Medlemmerne af Inatsisartut har de seneste år fremsat omkring 60 beslutningsforslag pr. samling. Bureau for Inatsisartut skønner, at den tid, som gennemsnitligt medgår til bureauets beskrivelse af et forslags konsekvenser, ikke overstiger 10-15 minutter.

Det er ikke hensigten med forslaget, at konsekvensbeskrivelsen skal være mere omfattende eller udførlig end hidtil.

I en del tilfælde har Bureau for Inatsisartut ikke adgang til oplysninger, som er nødvendige for at kunne belyse et forslags konsekvenser. Hvor dette er tilfældet, opfordrer Bureau for Inatsisartut det pågældende medlem af Inatsisartut til at søge det påtænkte forslags konsekvenser belyst gennem fremsættelse af § 37-spørgsmål, eventuelt med bistand fra Bureau for Inatsisartut.

Forslaget om at lade ansvaret for konsekvensbeskrivelsen overgå fra forslagsstiller til Naalakkersuisut må således forventes at medføre en mindre reduktion i antallet af § 37 spørgsmål.

Det må forventes, at en fritagelse af forslagsstiller fra at skulle redegøre for et forslags konsekvenser kan indebære en mindre forøgelse af antallet af medlemsforslag, og dermed af de administrative ressourcer som er nødvendige til udarbejdelse af svarnotater og til udvalgsbehandling af beslutningsforslag.

Forslaget om genindførelse af tidsfristen for indgivelse af forslag til forespørgselsdebatter må til gengæld forventes at indebære en reduktion i antallet af forespørgselsdebatter, og dermed en reduktion af de administrative ressourcer som er nødvendige til udarbejdelse af svarnotater hertil.

Den foreslåede nyaffattelse af § 37 præciserer Naalakkersuisuts forpligtelse til at besvare § 37-spørgsmål. Rækkevidden af denne forpligtelse er i dag er behæftet med en vis usikkerhed. Usikkerheden kan navnlig siges at gå på, hvorvidt Naalakkersuisut har ret til at undlade at besvare et § 37-spørgsmål, som vedrører et offentligt anliggende, og som kan besvares uden at dette indebærer videregivelse af fortrolige oplysninger og uden at koste Naalakkersuisut urimeligt store anstrengelser.

I praksis besvares sådanne § 37-spørgsmål som oftest, og den foreslåede nyaffattelse må derfor forventes at have relativt begrænsede administrative konsekvenser.

Samlet set skønnes forslaget til ændring af forretningsordenen ikke at ville medføre en forøgelse i Naalakkersuisuts administrative ressourceforbrug på mere, end hvad der svarer til allerhøjst et halvt til et helt årsværk. Det nødvendige ressourceforbrug vil dog afhænge af bl.a. antallet af beslutningsforslag og § 37-spørgsmål og af disses nærmere karakter, og skønnet er derfor forbundet med en vis usikkerhed.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet, naturen og folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget indebærer, at borgere og pressen fremover vil skulle rette henvendelse til Formandskabet for Inatsisartut for at få oplysninger om Inatsisartutmedlemmers fravær begrundet i orlov og midlertidigt fravær. I dag fremgår fraværsperioderne af Inatsisartut's årsberetning.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har ikke været sendt i offentlig høring, da forslaget primært vedrører Inatsisartut's arbejdsform og arbejdsvilkår. Forslaget har været sendt i høring i Formandens Departement og Departementet for Finanser. Høringsnotat vedlægges som bilag.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Bestemmelsen er ny. Baggrunden for bestemmelsen er et øget behov for digital sikkerhed og et behov for minimering af risici for læk af fortrolig information og fortroligt materiale. Sikkerheden kan bl.a. fremmes ved, at der ikke kan optages lyd og video eller tages billeder under behandling af et konkret punkt eller på et helt udvalgs møde. Sikkerheden kan endvidere øges og risikoen for læk begrænses ved, at fortroligt mødemateriale eksempelvis kun

udleveres i papirudgave og efterfølgende afleveres igen efter endt behandling i udvalget.

Beslutningen om udelukkelse af brug af elektronisk udstyr kan ske ved afstemning i udvalget med almindeligt flertal, såfremt der ikke er enighed herom i udvalget.

Listen over elektronisk udstyr er ikke udtømmende.

Til nr. 2.

Tilføjjelsen til § 26, stk. 3, med henvisningen til § 26 a og § 26 b vedrører den foreslåede ændring af valgmetode, idet repræsentanter og suppleanter til FNs generalforsamling og Nordisk Råd fremover skal vælges efter et rotationsprincip i stedet for efter forholdstalsvalg. Se yderligere under nr. 3.

Til nr. 3.

Det nye foreslåede rotationsprincip er ens for valg af repræsentanter og suppleanter til Nordisk Råd og til deltagelse i FNs generalforsamling.

Det foreslås i § 26 a, at repræsentanter og suppleanter til FNs generalforsamling fremover vælges efter et nyt rotationsprincip, hvor op til 8 partier eller kandidatforbund vil kunne blive repræsenteret til FNs generalforsamling i løbet af en valgperiode.

Formålet med bestemmelsen er, at valgmetoden vil give flere partiers medlemmer mulighed for at opnå viden og erfaring inden for FNs område, end tilfældet er i dag ved den nuværende valgmetode, som er forholdstalsvalg.

Det største og det næststørste parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 1. år efter et valg. Det 3. og 4. største parti eller kandidatforbund vælger hver et medlem og en suppleant for det 2. år efter et valg. Det 5. og 6. største parti eller kandidatforbund vælger hver et medlem og en suppleant for det 3. år efter et valg. Det 7. og 8. største parti eller kandidatforbund vælger hver et medlem og en suppleant for det 4. år efter et valg.

Hvis der eksempelvis kun er 7 partier i Inatsisartut ved valgperiodens start, og ingen kandidatforbund, vil det for år 4 i valgperioden være det 7. største og det største parti, der bliver repræsenteret.

Valgperiode	2 repræsentanter ved FNs generalforsamling	2 suppleanter ved FNs generalforsamling
-------------	--	---

År 1 efter valg	1. og 2. største parti	1. og 2. største parti
År 2 efter valg	3. og 4. største parti	3. og 4. største parti
År 3 efter valg	5. og 6. største parti	5. og 6. største parti
År 4 efter valg	7. og 8. største parti	7. og 8. største parti
Eksempel År 4 ved 7 partier	7. største og største parti	7. største og største parti

Det er forventeligt, at et parti, som skal vælge en repræsentant og en suppleant til FN's generalforsamling, vælger fra partiets egne rækker. I princippet har det pågældende parti dog mulighed for at lade sig repræsentere af medlemmer fra et andet parti, hvis disse er indstillet herpå. Repræsentant og suppleant må imidlertid ikke tilhøre hver sit parti eller kandidatforbund.

Hvis et parti eller kandidatforbund kun har 1 mandat, vælges ingen suppleant for partiets eller kandidatforbundets repræsentant.

Rækkefølgen for repræsentationen af partier og kandidatforbund fastlægges på den første samling efter valgperiodens begyndelse og er gældende for hele valgperioden. Hvis 2 eller flere partier eller kandidatforbund har lige mange mandater, afgøres rækkefølgen ved lodtrækning.

Valgmåden og rotationsprincippet finder første gang anvendelse på forårssamlingen 2020, jf. forslaget § 2, stk. 3.

Det foreslås i § 26 b, at repræsentanter og suppleanter til Nordisk Råd fremover vælges efter et nyt rotationsprincip, hvor op til 8 partier eller kandidatforbund vil kunne blive repræsenteret i Nordisk Råd i løbet af en valgperiode.

Formålet med bestemmelsen er, at valgmetoden vil give flere partiers medlemmer mulighed for at opnå viden og erfaring inden for Nordisk Råd, end tilfældet er i dag ved den nuværende forholdstals valgmetode.

Det største og det næststørste parti eller kandidatforbund vælger hver en repræsentant og en suppleant for det 1. år efter et valg. Det 3. og 4. største parti eller kandidatforbund vælger hver et medlem og en suppleant for det 2. år efter et valg. Det 5. og 6. største parti eller kandidatforbund vælger hver et medlem og en suppleant for det 3. år efter et valg. Det 7. og 8. største parti eller kandidatforbund vælger hver et medlem og en suppleant for det 4. år efter et valg.

Hvis der eksempelvis kun er 7 partier i Inatsisartut ved valgperiodens start, og ingen

kandidatforbund, vil det for år 4 i valgperioden være det 7. største parti og største parti, der har repræsentanter, og det 5. og 6. største parti, som har suppleanter.

Valgperiode	2 repræsentanter til Nordisk Råd	2 suppleanter til Nordisk Råd
År 1 efter valg	1. og 2. største parti	1. og 2. største parti
År 2 efter valg	3. og 4. største parti	3. og 4. største parti
År 3 efter valg	5. og 6. største parti	5. og 6. største parti
År 4 efter valg	7. og 8. største parti	7. og 8. største parti
Eksempel År 4 ved 7 partier	7. største og største parti	7. største og største parti

Det er forventeligt, at et parti, som skal vælge en repræsentant og en suppleant til Nordisk Råd, vælger fra partiets egne rækker. I princippet har det pågældende parti dog mulighed for at lade sig repræsentere af medlemmer fra et andet parti, hvis disse er indstillet herpå. Repræsentant og suppleant må imidlertid ikke tilhøre hver sit parti eller kandidatforbund.

Hvis et parti eller kandidatforbund kun har 1 mandat, vælges ingen suppleant for partiets eller kandidatforbundets repræsentant.

Rækkefølgen for repræsentationen af partier eller kandidatforbund fastlægges på den første samling efter valgperiodens begyndelse og er gældende for hele valgperioden. Hvis 2 eller flere partier eller kandidatforbund har lige mange mandater, afgøres rækkefølgen ved lodtrækning.

Valgmåden og rotationsprincippet finder første gang anvendelse på forårssamlingen 2020, jf. forslagens § 2, stk. 3.

Det skal bemærkes, at den nuværende valgmetode, hvor repræsentanten og suppleanten i Nordisk Råd kan komme fra hvert sit parti og tilhøre hver sin partigruppe i Nordisk Råd ikke er hensigtsmæssig i Nordisk Råds sammenhæng. I praksis giver det udfordringer i Nordisk Råds regi, når en suppleant tilhører en anden politisk partigruppe i Nordisk Råd end repræsentanten, herunder specielt, hvis de to partigrupper tilhører hver sin fløj.

Det foreslåede rotationsprincip vil løse de nuværende udfordringer.

Til nr. 4.

Der er tale om en sproglig præcisering af ordlyden i bestemmelsen. Det fremgår nu mere klart, at forslagsstilleren har mulighed for med Formandskabets tilladelse kort at redegøre for

forslaget og dets konsekvenser, og at dette kan ske ved punktets forelæggelse til 1. behandlingen af punktet jf. taletiderne i bilag 1 til forretningsordenen.

Til nr. 5.

I dag har medlemmer og partier, der fremsætter beslutningsforslag, en pligt til at beskrive de administrative og økonomiske konsekvenser af deres forslag. Dette formkrav blev indført i forretningsordenen i 2010. I den forgangne periode har det imidlertid vist sig at være vanskeligt for medlemmer, partier, partisekretariater og Bureau for Inatsisartut at estimere de administrative og økonomiske konsekvenser af de fremsatte forslag, da det er begrænset, hvilke informationer og kilder, som er umiddelbart tilgængelige i forhold til at foretage sådanne vurderinger.

§ 33, stk. 1, foreslås derfor affattet således, at formkravet for Inatsisartutmedlemmer og partier om beskrivelse af de økonomiske og administrative konsekvenser fjernes. Det foreslås i stedet i nr. 6 nedenfor, at forpligtelsen til at beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af Inatsisartutmedlemmer og partiets forslag til inatsisartutbeslutning overgår til Naalakkersuisut. Naalakkersuisut skal fortsat beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af egne forslag jf. nedenfor under pkt. 6.

Til nr. 6.

Det foreslås, at der indføres en ny bestemmelse i § 33, som et nyt stk. 2, der pålægger Naalakkersuisut at beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af de forslag til Inatsisartutbeslutning, som Naalakkersuisut fremsætter. Dette krav fremgår i dag af § 33, stk. 1.

Det foreslås endvidere som noget nyt, at Naalakkersuisut pålægges at afgive svarnotater til beslutningsforslag fremsat af Inatsisartutmedlemmer eller partier og i svarnotatet beskrive forslaget's administrative og økonomiske konsekvenser.

Konsekvensbeskrivelsen vil kunne placeres i ét eller flere særskilte afsnit i svarnotatet eller eventuelt i et bilag til svarnotatet.

Konsekvensvurderingen i beslutningsforslag fremsat af medlemmer eller partier i Inatsisartut har hidtil været placeret i særskilte afsnit i forslaget's begrundelse. I praksis oplæses disse ikke.

Ved mundtlig forelæggelse af et svarnotat, udelades eventuelle bilag fra oplæsningen. Er konsekvensbeskrivelsen placeret i særskilte afsnit i selve svarnotatet, vil oplæsning heraf tilsvarende kunne udelades, svarende til hidtidig praksis.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at Naalakkersuisuts svarnotat *som minimum* skal beskrive de økonomiske og administrative konsekvenser af det pågældende forslag. Kravet om afgivelse af et svarnotat indebærer således ikke, at Naalakkersuisut forpligtes til at lade svarnotatet omfatte andet og mere end den obligatoriske konsekvensbeskrivelse.

Naalakkersuisut behøver således ikke i øvrigt at forholde sig til det pågældende forslag. I praksis har Naalakkersuisut hidtil afgivet svarnotater til førstebehandlingen af stort set alle beslutningsforslag fremsat af medlemmer eller partier i Inatsisartut.

I tilfælde, hvor et beslutningsforslag pålægger Formandskabet for Inatsisartut at fremsætte et lovforslag, et forslag til ændring af Forretningsordenen for Inatsisartut, eller at iværksætte andre former for initiativer, har svarnotat hidtil været afgivet af Formandskabet for Inatsisartut.

Bestemmelsen tilsigter ikke en ændring af denne praksis. Hvor Formandskabet afgiver svarnotat, vil forpligtelsen til at redegøre for beslutningsforslagets konsekvenser påhvile Formandskabet.

Det er ikke hensigten med forslaget, at konsekvensbeskrivelsen skal være mere (men ej heller mindre) omfattende eller udførlig end hidtil.

Naalakkersuisut vil ved beskrivelsen af et forslags forventede konsekvenser være underlagt kravene i § 6, stk. 2, i landstingsloven om Naalakkersuisutmedlemmers ansvarlighed. Det følger heraf, at beskrivelsen af, hvilke konsekvenser et beslutningsforslag må forventes at have skal være retvisende, og at enhver *væsentlig* konsekvens, som kan forudses, skal medtages i beskrivelsen.

Ofte må konsekvensbeskrivelsen imidlertid hvile på et (så vidt muligt kvalificeret) skøn. Hvor dette er tilfældet, bør det fremgå af beskrivelsen, ligesom eventuelle forudsætninger, som er lagt til grund for konsekvensbeskrivelsen, bør nævnes.

En konsekvens af, at pligten til at redegøre for et beslutningsforslags konsekvenser overføres fra forslagsstiller til Naalakkersuisut, vil være, at der kan tænkes optaget forslag på dagsordenen, hvis konsekvenser ikke umiddelbart *kan* vurderes. Hvor beskrivelsen af et forslags konsekvenser forudsætter omfattende dataindsamling eller komplekse analyser, må Naalakkersuisut være berettiget til i svarnotatet at anføre, at en udredning af forslagens konsekvenser ikke er mulig inden for rammerne af forretningsordenens § 33, stk. 2, sidste pkt. Det samme gælder, hvor nødvendige oplysninger fra eksterne parter ikke kan tilvejebringes forud for beslutningsforslagets førstebehandling.

Naalakkersuisut vil i sådanne tilfælde eventuelt kunne fremsætte et ændringsforslag, som

pålægger Naalakkersuisut at udarbejde en § 35 redegørelse til belysning af konsekvenserne af det påtænkte initiativ.

Et sådant ændringsforslag vil ligeledes under førstebehandlingen kunne fremsættes af ethvert medlem af Inatsisartut og under andenbehandlingen af et udvalg, et udvalgs flertal eller mindretal eller af 4 medlemmer i forening, jf. bestemmelsen i forretningsordenens § 34, stk. 2

§ 41 i Forretningsordenen for Inatsisartut giver Formandskabet mulighed for under ganske særlige omstændigheder at fravige forretningsordenens tidsfrister, herunder kravet om at bl.a. beslutningsforslag skal indgives senest 5 uger før begyndelsen af en samling. Hvis et beslutningsforslag i medfør af denne bestemmelse sættes til førstebehandling kort tid efter optagelse på dagsordenen, må Naalakkersuisut om fornødent være berettiget til i svarnotatet at anføre, at en udredning af forslagets konsekvenser ikke har været mulig inden for den givne tidsmæssige ramme.

Den foreslåede bestemmelse indebærer alene et krav om, at Naalakkersuisut redegør for konsekvenserne af beslutningsforslag. Bestemmelsen indebærer således ikke nogen forpligtelse for Naalakkersuisut til at redegøre for konsekvenserne af *ændringsforslag* til beslutningsforslag. En forpligtelse til at gøre opmærksom på et ændringsforslags konsekvenser vil dog, afhængigt af omstændighederne, eventuelt kunne foreligge på andet grundlag (Se hertil § 6, stk. 2, sidste led i landstingslov nr. 6 af 13. maj 1993 om landsstyremedlemmers ansvarlighed, med senere ændringer).

Det gældende krav om, at et ændringsforslag ikke må ændre så fundamentalt i et forslags formål og indhold, at der reelt er tale om et nyt forslag (Det såkaldte ”identitetskrav”) vil dog ofte – om end langt fra altid – indebære, at et ændringsforslags konsekvenser kan udledes af konsekvensredegørelsen for det oprindelige beslutningsforslag.

Til nr. 7.

Der er tale om en konsekvensrettelse af nummeringen, da § 33, stk. 3, bliver til stk. 4, som følge af ændringerne i nr. 5 og 6 nævnt ovenfor.

Til nr. 8.

Bestemmelsen indebærer en ophævelse af § 36, stk. 4. Med ophævelsen bortfalder muligheden for at fremsætte forslag til inatsisartutudtalelse. Inatsisartutudtalelser er rent politiske tilkendegivelser, som ikke er retligt bindende for Naalakkersuisut. Muligheden for at fremsætte inatsisartutudtalelser i forbindelse med forespørgselsdebatter blev indført i 2008. Inatsisartutudtalelser vedtaget i forbindelse med forespørgselsdebatter har kun været brugt i begrænset omfang og har ikke spillet nogen større rolle siden indførelsen. Bestemmelsen har i sin nuværende form vist sig at være vanskelig at administrere i praksis for mødelederen, som

blandt andet skal sikre, at udtalelsen ikke har karakter af et beslutningsforslag.

Til nr. 9.

I § 37, stk. 1, foreslås følgende ændringer i forhold til den gældende formulering: Der er foretaget en sproglig modernisering af stk. 1. Derudover er der tilføjet et nyt punktum sidst i bestemmelsen. Her præciseres det, at hvis der stilles flere spørgsmål med én og samme begrundelse, skal spørgsmålene være nummererede eller litrerede, sådan som det er praksis i dag.

Til stk. 1

Bestemmelsens første punktum videreføres uændret. Det er således fortsat et krav, at et § 37-spørgsmål skal vedrøre et ”offentligt anliggende”.

Udtrykket ”offentligt anliggende” skal forstås meget bredt og omfatter alle forhold, som kan være genstand for offentlig regulering eller beslutningstagning, eller som på anden måde berører fælles samfundsinteresser, herunder også f.eks. forhold knyttet til selvstyrejede aktieselskabers virksomhed.

Kravet om, at et § 37-spørgsmål skal vedrøre et offentligt anliggende, udelukker fremsættelse af spørgsmål, som vedrører et Naalakkersuisutmedlems rent private forhold

Naalakkersuisut har i praksis afvist at besvare § 37-spørgsmål om, hvorledes enkelte koalitionspartier har forholdt sig til et anliggende, hvorom Naalakkersuisut har truffet beslutning. Bestemmelsen tilsigter ikke en ændring af denne praksis. § 37-spørgsmål, som har til formål at afklare grundlaget for et eventuelt retligt ministeransvar i henhold til § 4 i landstingsloven om Naalakkersuisutmedlemmers ansvarlighed, må Naalakkersuisut dog have pligt til at besvare.

Udtrykket ”oplysning” omfatter såvel faktuelle som retlige oplysninger samt oplysninger om politiske vurderinger og hensigter.

Spørgsmål stilles i praksis normalt til ”Naalakkersuisut”, fremfor til et bestemt medlem af Naalakkersuisut. Måtte et § 37-spørgsmål undtagelsesvis være stillet til et bestemt medlem af Naalakkersuisut, må det pågældende spørgsmål som udgangspunkt forventes besvaret af det pågældende medlem af Naalakkersuisut. At et § 37-spørgsmål er rettet til et bestemt medlem af Naalakkersuisut, binder dog ikke Naalakkersuisut til at lade netop dette medlem besvare spørgsmålet. Dette følger af § 23, stk. 1, i Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersuisut, hvorefter Formanden for Naalakkersuisut fordeler anliggender mellem medlemmerne af Naalakkersuisut.

Til brug for besvarelsen af et § 37-spørgsmål, eller af flere spørgsmål, som stilles med én og samme begrundelse, vil det undertiden kunne være relevant for det medlem af Naalakkersuisut, som står for besvarelsen, at indhente oplysninger eller bidrag til besvarelsen fra ét eller flere andre medlemmer af Naalakkersuisut.

Bestemmelsen viderefører det gældende krav om, at det enkelte spørgsmål skal være kort. Dette krav gælder ikke for spørgsmålets begrundelse.

Andet punktum i stk. 1 fastsætter, at § 37-spørgsmål stilles skriftligt og indgives til formanden for Inatsisartut, der videresender spørgsmålet til Naalakkersuisut med kopi til de øvrige medlemmer af Inatsisartut. Indholdsmæssigt er bestemmelsen videreført uændret fra den gældende forretningsordens § 37, stk. 1, 2. pkt., men er givet en mere tidssvarende formulering.

Formanden for Inatsisartut (i praksis Bureau for Inatsisartut) påser, at § 37-spørgsmål, som videresendes til Naalakkersuisut overholder de krav, som gælder for sådanne spørgsmål, herunder at spørgsmålet skal være kort og klart affattet og ledsaget af en begrundelse, og at de enkelte spørgsmål er nummererede eller litererede, hvor flere spørgsmål stilles med én og samme begrundelse. Formanden for Inatsisartut påser ligeledes, at de enkelte spørgsmål angår, hvad der kan betragtes som et offentligt anliggende.

Tredje punktum i stk. 1 fastsætter, at et § 37-spørgsmål skal være kort, klart affattet og ledsaget af en begrundelse.

Kravet om, at § 37-spørgsmål skal være ”klart affattet”, erstatter den gældende formulering, hvorefter spørgsmålet skal være ”bestemt affattet”, hvis betydning umiddelbart fremstår uklar. Den foreslåede nye formulering, hvorefter spørgsmålet skal være ”klart affattet”, indebærer et krav om, at spørgsmålet er affattet på en måde, som er umiddelbart forståelig, således at Naalakkersuisut ikke henvises til at gisne om, hvad spørgeren ønsker oplyst.

Bestemmelsen viderefører det gældende krav om, at § 37-spørgsmål skal ledsages af en begrundelse. Begrundelsen beskriver baggrunden for spørgsmålets fremsættelse og sætter spørgsmålet ind i en kontekst. Begrundelsen bidrager derved til Naalakkersuisuts forståelse af spørgsmålet, og udgør en del af grundlaget for Naalakkersuisuts vurdering af, hvilke oplysninger der bør medtages i besvarelsen, med henblik på at sikre at spørgeren ikke forholdes oplysninger af væsentlig relevans.

Fjerde punktum i stk. 1 er nyt og formaliserer hidtidig praksis, hvorefter flere spørgsmål kan stilles med én og samme begrundelse, som et sæt af nummererede eller litererede spørgsmål.

Kravet om nummerering / litrering bidrager til at sikre, at Naalakkersuisut ikke overser, og dermed undlader at besvare, ét eller flere af spørgsmålene.

Det følger af kravet om nummerering / litrering, at begrundelsen ikke må indeholde supplerende spørgsmål.

Spørgsmål, som stilles i sæt, bør have indbyrdes sammenhæng, forstået således at spørgsmålene bør vedrøre samme emne, sag eller problemstilling. Hvis den indbyrdes sammenhæng ikke er åbenbar, bør den fremgå eller kunne udledes af begrundelsen.

Der er ikke fastsat nogen begrænsning i antallet af spørgsmål, som kan fremsættes i et sæt, d.v.s. med én og samme begrundelse. Fremsættes et større antal spørgsmål i et sæt, vil spørgeren imidlertid ikke kunne forvente spørgsmålene besvaret inden for 10 dage. Det samme vil dog være tilfældet, hvor et større antal § 37-spørgsmål fremsættes separat, fremfor som sæt.

Til stk. 2

Stk. 2 i forslaget erstatter den gældende § 37, stk. 2, hvorefter Naalakkersuisut kan erklære, at det ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet, hvorved sagen dermed ”er slut”.

Det påhviler Naalakkersuisut som en embedspligt at afgive en retvisende og fyldestgørende besvarelse, jf. § 6, stk. 2, i landstingsloven om Naalakkersuisutmedlemmers ansvarlighed, hvoraf det fremgår, at et medlem af Naalakkersuisut ikke må give Inatsisartut urigtige eller vildledende oplysninger. Et medlem af Naalakkersuisut må endvidere ikke under behandlingen af en sag i Inatsisartut fortie oplysninger, der er af væsentlig betydning for Inatsisartut’s bedømmelse af sagen.

At Naalakkersuisut er forpligtet til at afgive en fyldestgørende besvarelse, indebærer ikke nødvendigvis, at besvarelsen skal være udførlig. Hvis de oplysninger, som efterspørges, er offentligt tilgængelige, f.eks. på en hjemmeside eller i en tidligere afgivet redegørelse, vil det være tilstrækkeligt at henvise til, hvor oplysningen kan findes. Henvisningen bør dog være tilstrækkelig præcis til, at spørgeren uden større vanskeligheder vil kunne finde de ønskede oplysninger.

Stk. 2 afgrænser Naalakkersuisuts svarforpligtelse, idet bestemmelsen oplister de tilfælde, hvor Naalakkersuisut ikke er forpligtet til at besvare et § 37-spørgsmål.

Det drejer sig for det første om tilfælde, hvor Naalakkersuisut er ude af stand til at tilvejebringe oplysninger til brug for besvarelsen (stk. 2, nr. 1).

Det drejer sig for det andet om tilfælde, hvor tilvejebringelse af oplysninger til brug for besvarelsen ville kræve et ”betydeligt” forbrug af tid eller ressourcer (stk. 2, nr. 2).

Det er i bemærkningerne til § 12 i den gældende Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut anført, at Naalakkersuisut om fornødent må udfolde ”rimelige anstrengelser” for at få et spørgsmål belyst nærmere. Den foreslåede formulering af stk. 2, nr. 2, kvalificerer, hvad der skal forstås herved. Der er imidlertid ikke med formuleringen tilsigtet en ændring af hidtidig praksis.

Naalakkersuisut vil således f.eks. ikke være forpligtet til at besvare et § 37-spørgsmål, hvis besvarelsen ville kræve omfattende dataindsamling eller komplekse analyser.

I tilfælde, hvor Naalakkersuisut afviser at besvare et § 37-spørgsmål under henvisning til § 37, stk. 2, nr. 2, vil spørger efterfølgende eventuelt kunne fremsætte et beslutningsforslag, som pålægger Naalakkersuisut at tilvejebringe de ønskede oplysninger. Det vil så være op til Inatsisartut at afgøre, hvorvidt sagen har en sådan prioritet, at de fornødne administrative ressourcer skal afsættes.

Endelig drejer det sig for det tredje om tilfælde, hvor de ønskede oplysninger er omfattet af tavshedspligt.

I henhold til § 27, stk. 1, i landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning er en oplysning omfattet af tavshedspligt, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Særligt fremhæves i landstingsloven bl.a. følgende interesser:

- Rigets sikkerhed eller forsvar.
- Rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner.
- Gennemførelse af offentlig kontrol, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen.
- Det offentlige økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentlige forretningsvirksomhed.
- Enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold.
- Enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers økonomiske interesse i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts-

eller forretningsforhold.

Naalakkersuisut må i besvarelsen af § 37-spørgsmål ikke uden videre fortie oplysninger, fordi de er omfattet af tavshedspligt, men kan i stedet meddele, at der foreligger oplysninger, der på grund af nærmere angivne forhold ikke kan viderebringes.

Naalakkersuisuts forpligtelse til at besvare § 37-spørgsmål må antages at bortfalde efter udskrivelse af et valg, også hvor et § 37-spørgsmål er fremsat forud for valgudskrivelsen. Dette følger af, at Naalakkersuisut efter valgudskrivelsen fungerer som et forretnings-Naalakkersuisut, jf. § 29 i Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersuisut, og derfor kun kan ”foretage sig, hvad der er fornødent til embedsforretningernes opretholdelse.”

§ 37-spørgsmål, som ikke er besvaret, bortfalder ved valgets afholdelse. Et sådant § 37-spørgsmål besvares således ikke efter valgets afholdelse af et nyt Naalakkersuisut, og må fremsættes på ny, såfremt spørgeren er genvalgt og fortsat ønsker spørgsmålet besvaret.

Til stk. 3

Forslagets stk. 3 er nyt, og fastsætter, at Naalakkersuisut ikke er bundet af anvisninger fra spørgeren vedrørende besvarelsens form. Det betyder eksempelvis, at spørgeren ikke kan forlange, at Naalakkersuisut svarer enten ”ja” eller ”nej” til et spørgsmål, eller at svaret skal være stillet op i en tabel eller på en anden bestemt måde.

Sådanne anvisninger forekommer i dag, om end relativt sjældent, og der er derfor fundet behov for at tydeliggøre, at en spørger ikke har noget krav på, at en anvisning vedrørende besvarelsens form imødekommes.

Til stk. 4

Forslagets stk. 4 fastsætter, at Naalakkersuisuts besvarelse skal indgives til Formanden for Inatsisartut, der videresender besvarelsen til spørgeren, med kopi til øvrige medlemmer af Inatsisartut.

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 37, stk. 3, hvor sproget er moderniseret, men indholdet er det samme.

I den nye formulering er det endvidere nævnt specifikt, at Naalakkersuisut skal indgive besvarelsen til Formanden for Inatsisartut. Besvarelsen skal således ikke sendes direkte til spørger. I praksis sendes besvarelsen til Inatsisartut’s mailadresse.

Til stk. 5

Forslagets stk. 5 er en videreførelse af den gældende § 37, stk. 4, med en mindre sproglig

justering. Bestemmelsen fastsætter, at et spørgsmål kan tilbagekaldes, indtil besvarelse foreligger, og at et spørgsmål, som er trukket tilbage, ikke kan optages af andre.

Til stk. 6

Forslagets stk. 6 er ny. Bestemmelsen fastsætter, at § 37-spørgsmål såvel som Naalakkersuisuts besvarelser heraf offentliggøres på Inatsisartut's hjemmeside, med mindre besvarelsen er fortroligstempleet.

Det er allerede praksis i dag, at spørgsmål til og besvarelser fra Naalakkersuisut offentliggøres på Inatsisartut's hjemmeside.

Ligeledes må det antages, at Naalakkersuisut også efter gældende regler vil være berettiget til om fornødent at fortroligstemple en besvarelse af et § 37-spørgsmål. Muligheden for at fortroligstemple besvarelsen af et § 37-spørgsmål er dog ikke hidtil bragt i anvendelse.

Fortroligstempling af en § 37-besvarelse vil særligt kunne overvejes i tilfælde, hvor oplysninger i besvarelsen er undtaget eller ville kunne undtages fra retten til aktindsigt i henhold til landstingsloven om offentlighed i forvaltningen.

Uberettiget videregivelse af oplysninger fra en fortroligstemplet § 37-besvarelse vil kunne udgøre en overtrædelse af kriminallovens bestemmelser om brud på tavshedspligt.

Fortroligstempling vil imidlertid ikke afskære et udvalg, f.eks. Revisionsudvalget, fra som led i udvalgets kontrol med Naalakkersuisut at følge op på oplysninger, som indgår i besvarelsen.

Til stk. 7

Stk. 7 i forslaget er en videreførelse af den gældende § 37, stk.5. Bestemmelsen giver Formandskabet for Inatsisartut mulighed for at tilrettelægge en ugentlig spørgetime, hvor medlemmerne af Inatsisartut mundtligt kan fremsætte uanmeldte spørgsmål til Naalakkersuisut til umiddelbar besvarelse.

Selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, må det være et krav, at spørgsmål, som fremsættes under en spørgetime, angår et offentligt anliggende, i lighed med hvad der gælder for skriftlige § 37-spørgsmål.

Bestemmelsens andet punktum giver Naalakkersuisut mulighed for at erklære, at det ikke ser sig i stand til at besvare spørgsmålet, hvorved "sagen er slut". En sådan erklæring kan gives, hvor en oplysning er omfattet af tavshedspligt eller i øvrigt skønnes at burde behandles som fortrolig, eller hvor det pågældende medlem af Naalakkersuisut ikke har kendskab til eller tilstrækkelig sikker erindring om de oplysninger, som efterspørges.

Mulighederne for at afslå at besvare et spørgsmål, som fremsættes under en spørgetime, er således betydeligt videre, end hvad gælder for skriftlige § 37-spørgsmål. Dette hænger naturligt sammen med, at spørgetime-spørgsmål fremsættes uanmeldt og til umiddelbar besvarelse, og at det pågældende medlem af Naalakkersuisut derfor ikke har mulighed for at forberede sig, indhente oplysninger eller rådføre sig med sine embedsmænd omkring besvarelsen.

I praksis forekommer det, at et medlem af Naalakkersuisut, som ikke ser sig i stand til at besvare et spørgetime-spørgsmål, lover, at en skriftlig besvarelse efterfølgende vil blive fremsendt. Ligeledes forekommer det, at et medlem af Naalakkersuisut ser sig nødsaget til skriftligt at korrigere eller præcisere en spørgetime-besvarelse. Sådanne opfølgende skrivelser fremsendes på samme måde som § 37-besvarelser til formanden for Inatsiartut (hvilket i praksis vil sige til Inatsiartut's mailadresse), hvorfra de videresendes til samtlige medlemmer af Inatsiartut. Opfølgninger på spørgetimer har ikke hidtil været offentliggjort på Inatsiartut's hjemmeside.

Bestemmelsens sidste punktum fastsætter, at beslutning ikke kan træffes under en spørgetime. Der vil således ikke kunne fremsættes en mistillidsdagsorden under en spørgetime, ligesom der heller ikke i øvrigt vil kunne fremsættes forslag om overgang til næste punkt på dagsordenen.

Til nr. 10.

Ordlyden i forretningsordenens § 38, stk. 4, tilpasses, og forslaget gengiver nu ordlyden i § 10, stk. 2, i Inatsiartutlov om Inatsiartut og Naalakkersuisut: "Inatsiartut fastsætter under en ordinær samling mødetidspunktet for den næste ordinære samling." Den nye ordlyd betyder, at den nuværende praksis, hvorefter efterårssamlingens begyndelse er uafhængig af inatsiartutårets begyndelse, stadfæstes i forretningsordenen.

EM 2019 begyndte således den 3. fredag i september, og EM 2018 begyndte den 4. fredag i september. Uanset hvornår efterårssamlingen begynder, ligger Inatsiartutåret fast. Det begynder den 2. fredag i september og varer til samme fredag det følgende år jf. forretningsordenens § 38, stk. 1.

Til nr. 11.

§ 40, stk. 2, blev indført i 2015 og undtager forespørgselsdebatter fra den almindelige anmeldelsesfrist og gør det muligt for Inatsiartut's medlemmer at indgive forespørgselsdebatter løbende. Bestemmelsen foreslås nu ophævet på baggrund af de indhøstede erfaringer med ordningen som nævnt under de almindelige bemærkninger, afsnit 2.9. Det betyder, at forespørgselsdebatter fremover vil være omfattet af den generelle

anmeldelsesfrist på 5 uger i § 40, stk. 1.

Til nr. 12.

Den nuværende bestemmelse i § 43, stk. 2, forpligter mødelederen til inden et mødes slutning at meddele dagsordenspunkterne for det næste møde. Bestemmelsen foreslås ophævet, da dagsordenspunkter i dag er offentligt tilgængelige på Inatsisartut's hjemmeside, og proceduren derfor må anses for at være overflødig i dag.

Til nr. 13.

Den foreslåede udvidelse af bestemmelsen i § 47, stk. 1, skaber den formelle hjemmel til, at suppleanterne for Formanden for Inatsisartut og for første, anden, tredje og fjerde næstformænd kan lede møderne i Salen.

Til nr. 14.

§ 53, stk. 2, foreslås ændret, således at den del af bestemmelsen, der vedrører forhandling om uddeling af anerkendelser og belønninger, som tildeles af Inatsisartut, ophæves. Ophævelsen er begrundet i, at denne del af bestemmelsen ikke længere er relevant, idet Inatsisartut ikke længere har forhandlinger om eller uddeler anerkendelser og belønninger.

Til nr. 15.

Der er alene tale om en sproglig tilretning af § 55 for at gøre meningen mere tydelig og sproget mere nutidigt.

Til nr. 16.

I dag er taletiden under behandling af forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer af Inatsisartut 2 minutter for ”opfølgende bemærkninger og svar”. Taletiden for ”opfølgende bemærkninger” foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut.

Taletiden i dag for ”alle spørgsmål og svar” er 2 min. Taletiden for ”alle spørgsmål og svar” foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut.

Baggrunden for at foreslå den forkortede taletid er, at Inatsisartut under FM 2019 afprøvede formen med korte spørgsmål og svar på 1 minut i forbindelse med spørgetimen, og dette fungerede godt. Ændringerne gælder både 1. og 2. behandlingen af forslaget til inatsisartutbeslutning, og uanset om der er fremsat et ændringsforslag eller ej.

Til nr. 17.

Der foreslås flere ændringer af taletider i forbindelse med forespørgselsdebatter for at gøre debatterne kortere og mere dynamiske. I dag er taletiden for forelæggelse og svarnotat fra Naalakkersuisut 10 minutter for hver. I forslaget er dette ændret til 5 minutter for forelæggelse og 5 minutter til svarnotatet fra Naalakkersuisut. Nedsættelsen af taletiden til 5 minutter er inspireret af, at taletiden ved forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer af

Inatsisartut ved 1. behandlingen også er henholdsvis 5 min. til forelæggelse og 5 min. til svarnotat fra Naalakkersuisut.

Taletiden under ”alle opfølgende bemærkninger og svar” samt ”alle spørgsmål og svar” foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut på samme måde som ved forslag til inatsisartutbeslutning fremsat af medlemmer af Inatsisartut. Den foreslåede forkortelse har baggrund i de positive erfaringer med forsøgsordningen i forbindelse med spørgetimen under FM 2019.

Det foreslås yderligere, at ”afsluttende bemærkninger fra Naalakkersuisut” udgår, da bemærkningerne kan anses for unødvendige under et punkt, hvor der ikke træffes beslutning.

Til nr. 18.

I dag er taletiden under spørgetimerne 2 min for fremsættelse af spørgsmål og Naalakkersuisuts besvarelse af spørgsmål. Taletiden foreslås forkortet fra 2 minutter til 1 minut. Opfølgende spørgsmål og svar på opfølgende spørgsmål, hvor der i dag er 1 minuts taletid, foreslås fjernet, da de kan anses som overflødige. Der vil i stedet kunne stilles et nyt spørgsmål.

Til nr.19.

Den nuværende formulering om henvendelse om udvidet taletid foreslås strammet op, således at der indføres en fast tidsfrist for henvendelser om udvidet taletid. Det foreslås konkret, at henvendelsen til Formandskabet skal foreligge senest kl. 12 dagen før det pågældende møde, hvor der ønskes udvidet taletid. Formandskabet kan under særlige omstændigheder dispensere for denne tidsfrist.

Til nr. 20.

Bestemmelsen medfører, at Formandskabet (ud over de situationer, som er omfattet af § 7 i bilag 2 til forretningsordenen: det vil sige sygdom i op til 14 dage eller fysisk forhindring) kan meddele tilladelse til midlertidigt fravær i tilfælde, hvor anmodningen herom er begrundet i tungtvejende familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som efter Formandskabets skøn ville gøre et afslag urimeligt.

Formandskabet vil ved vurderingen af, hvorvidt et afslag ville være urimeligt, skulle vægte de familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som konkret gør sig gældende, mod den pligt til at varetage sit hverv, som følger af, at hvervet er et borgerligt ombud.

Som eksempel på situationer, hvor bestemmelsen vil kunne tænkes anvendt, kan nævnes et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne deltage i en søn eller datters konfirmation, personlige mærkedage, eget eller nært familiemedlems bryllup, egen eller nært familiemedlems runde

fødselsdag eller et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne passe sine børn under ægtefællens hospitalsindlæggelse.

Til nr. 21.

Den nuværende forpligtelse i forretningsordenen til at optage en statistisk opgørelse over Inatsisartutmedlemmers orlovperioder og midlertidige fravær i årsberetningen ophører. Formandskabet vil fremover træffe beslutninger om udlevering af oplysninger om Inatsisartutmedlemmers fravær ved henvendelse herom. Formandskabets beslutninger skal respektere det enkelte Inatsisartutmedlems ret til privatliv.

Til nr. 22.

Bestemmelsen stadfæster en fast praksis, som i dag er beskrevet i Håndbog for Inatsisartutmedlemmer vedrørende indkaldelse af stedfortrædere. Det fremgår af bestemmelsen, at Formandskabet udelukkende bevilger indkaldelse af en stedfortræder ved et Inatsisartutmedlems fravær i minimum 14 dage.

Begrundelsen for dette er, at indkaldelsen skal give mening i forhold til arbejdet i Inatsisartut, samt at det er omkostningstungt både administrativt og økonomisk at indkalde stedfortrædere i forhold til den praktiske planlægning og de økonomiske udgifter til rejse, vederlag, indkvartering og eventuelle dagpenge.

Formandskabet kan dog fravige minimumsperioden på 14 dage i de tilfælde, hvor undladelse af indkaldelse af en suppleant vil kunne påvirke udfaldet af Inatsisartut's beslutninger på grund af den ændrede repræsentation af mandaterne i salen.

Til § 2

Bestemmelsen angiver forslagets ikrafttrædelsestidspunkt.

Det foreslås, at forretningsordnings-ændringen træder i kraft den 1. januar 2010.

Dog foreslås det, at ændringen af § 37 (Forslagets § 1, nr. 9) først træder i kraft den 1. juli 2020, med henblik på at sikre fuld overensstemmelse mellem den ændrede bestemmelse og § 12 i Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersusiut, som ligeledes omhandler spørgsmål til Naalakkersusiut.

Vedtages ændringen af § 37, agter Formandskabet således til forårssamlingen 2020 at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersusiut med samtidig ikrafttræden.

Forslagets § 2, stk. 3, er en overgangsbestemmelse, som indebærer, at valg af repræsentanter og suppleanter til henholdsvis FN og Nordisk Råd efter den nye rotationsordning første gang finder sted på forårssamlingen 2020.